

Principals novetats normatives en matèria de canvi climàtic i el seu efecte en les empreses

04/06/2024

Lidia Ríos Vera

1 Introducció

- 1.1. El dret ambiental: eina imprescindible en la lluita contra el canvi climàtic
- 1.2. Les empreses davant l'emergència climàtica

2 Marc jurídic del canvi climàtic

- 2.1. Marc jurídic internacional del canvi climàtic
- 2.2. Marc jurídic europeu del canvi climàtic
- 2.3. Marc jurídic estatal del canvi climàtic
- 2.4. Marc jurídic català del canvi climàtic

3 Novetats normatives

- 3.1. La normativa sobre emissions industrials
- 3.2. El règim de comerç de drets d'emissió
- 3.3. El mecanisme d'ajust en frontera per carboni
- 3.4. El càlcul de la petjada de carboni
- 3.5. L'eficiència energètica als edificis i l'ús d'energies renovables
- 3.6. La divulgació d'informació sobre sostenibilitat
- 3.7. El deure de diligència deguda

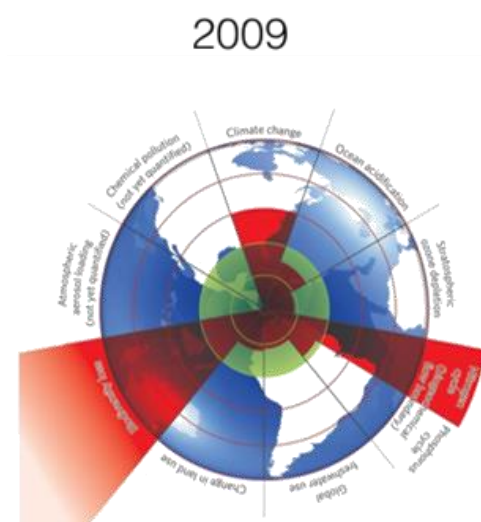
4 Conclusions finals i cronograma

1. Introducció

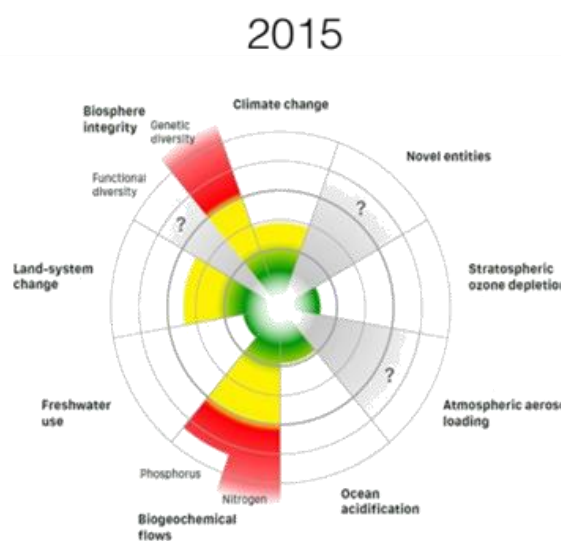
1. Introducció

1.1. El dret ambiental: eina imprescindible en la lluita contra el canvi climàtic

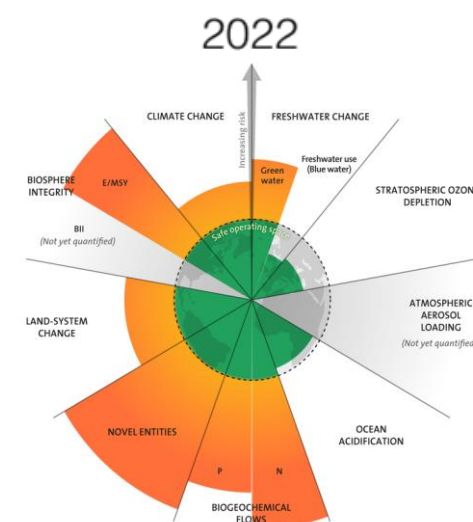
- Situació actual d'emergència ambiental i climàtica.
- La majoria dels límits planetaris s'han sobrepassat (6/9) o estan a punt de sobrepassar-se.
  - Canvi climàtic, contaminació química, alteració dels cicles de fòsfor i nitrogen, modificació dels usos del sòl i destrucció de la biosfera (i aigua dolça) (Johan Rockström, et al. (2022). "A planetary boundary for green water").

Rockström et al.
(2009)

Steffen et al. (2015)

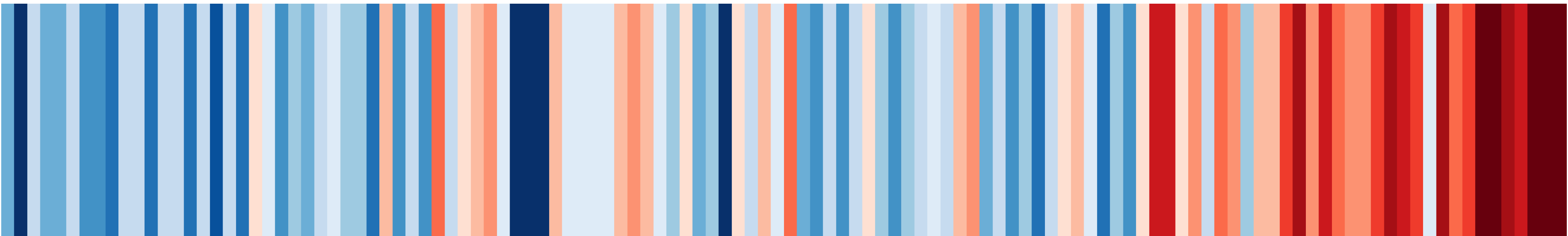
Persson et al. (2022)

- Darrer [Informe de Síntesi del IPCC \(2023\)](#)

1. Introducció

1.1. El dret ambiental: eina imprescindible en la lluita contra el canvi climàtic

"Llevat que hi hagi reduccions immediates, ràpides i a gran escala de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, limitar l'escalfament a 1,5 °C estarà fora de l'abast" (IPCC)"

CLIMATE STREEPS. EUROPE (1850-2020). ED HAWKINGS

1. Introducció

1.1. El dret ambiental: eina imprescindible en la lluita contra el canvi climàtic

- El dret ambiental és una **branca del dret multidisciplinària que regula diversos àmbits** (*complexitat del marc normatiu ambiental i dinamisme*).
- La normativa ambiental és una **eina per organitzar** la nostra acció contra el canvi climàtic i la degradació ecològica.
  - Necessitem el dret ambiental per gestionar la tasca de canviar les nostres estructures econòmiques, els nostres mètodes de producció i consum, i, en definitiva, per ser climàticament neutres i sostenibles.

DECLARACIÓ D'ESTOCOLM (1972)

Principi 2

Els recursos naturals de la Terra, inclosos l'aire, l'aigua, la terra, la flora i la fauna i especialment mostres representatives dels ecosistemes naturals, han de preservar-se en benefici de les **generacions presents i futures** mitjançant una acurada planificació o ordenació, segons convingui.

Principi 5

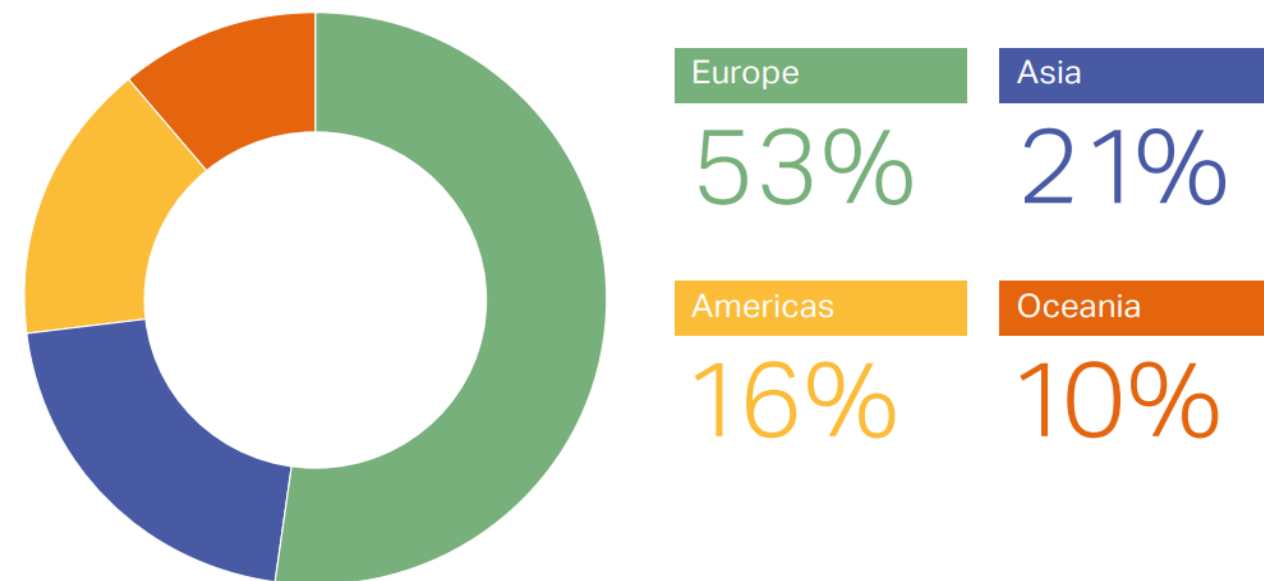
Els recursos no renovables de la Terra s'han de fer servir de manera que s'eviti el **perill del futur esgotament i s'asseguri que tota la humanitat comparteix els beneficis** d'aquesta ocupació.

1. Introducció

1.1. El dret ambiental: eina imprescindible en la lluita contra el canvi climàtic

Cada cop hi haurà **més normativa climàtica i, per tant, més obligacions per a les empreses.**

*2.242 lleis i polítiques
sobre canvi climàtic a tot
el món (2021)*

Distribució de les lleis i polítiques climàtiques per continent.
Font: CLIENTEARTH (2021). Global lessons in climate law-making. Navigating net-zero.

1. Introducció

1.2. Les empreses davant l'emergència climàtica

Estudi "Impactes del canvi climàtic i adaptació a Europa" (PESETA IV) (2021, Comissió Europea)

- Elaborat per entendre millor els efectes del canvi climàtic a Europa, per a diversos sectors d'impacte del canvi climàtic, i com es podrien evitar aquests efectes amb polítiques de mitigació i adaptació.
- Les regions del **sud d'Europa** son més vulnerables.
- Potencial contribució dels Carbon Majors a la mitigació del canvi climàtic, tot i que les PIMEs també poden tenir un paper essencial, doncs tenen capacitat d'afectar els espais més immediats dels consumidors i capacitat d'influència global per que sovint formen part de la cadena de valor d'una gran empresa
- La descarbonització també pot portar oportunitats per les empreses.

2. Marc jurídic del canvi climàtic

2. Marc jurídic del canvi climàtic

MARC JURÍDIC DEL CANVI CLIMÀTIC

INTERNACIONAL

- Convenció Marc de les Nacions Unides pel Canvi Climàtic (1992) – COPs.
- Protocol de Kyoto (1997).
- Acord de París (2015).

UNIÓ EUROPEA

- Normativa relativa al règim de comerç de drets d'emissió (Directiva 2003/87/CE) i normativa sobre emissions industrials (Directiva 2010/75/UE).
- Llei europea del clima (Reglament UE 2021/1119).
- Reglament sobre la governança de la Unió de l'Energia i de l'Acció pel Clima (2018/1999).

ESTATAL

- Llei 1/2005, de 9 de març, per la qual es regula el règim del comerç de drets d'emissió de gasos amb efecte d'hivernacle.
- Llei 7/2021, del 20 de maig, de canvi climàtic i transició energètica.

CATALÀ

- Llei 16/2017, de l'1 d'agost, del canvi climàtic.

2. Marc jurídic del canvi climàtic

2.1. Marc jurídic internacional del canvi climàtic

- La **Convenció Marc de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic (CMNUCC)** té per objectiu l'estabilització de les concentracions de GEH en l'atmosfera a un nivell que impedeixi interferències antropogèniques perilloses en el sistema climàtic.
- La governança climàtica internacional es realitza a través de les conferències anuals (COP).
  - Tot i que l'Assemblea General de l'ONU també crea instruments jurídics de *soft law* que serveixen per orientar les polítiques i mesures internacionals en matèria de canvi climàtic i per establir estàndards mínims de diligència empresarial (Objectius de Desenvolupament Sostenible, ODS).
- Hi ha consens internacional sobre la necessitat de que els actors privats actuïn per fer front al canvi climàtic (responsabilitat).
  - Instruments no vinculants com un incentiu per les empreses per la seva transformació cap a la descarbonització i la sostenibilitat.

COP21 • CMP11
PARIS 2015
CONFERENCIA DE NACIONES UNIDAS
SOBRE CAMBIO CLIMÁTICO 2015

Tractat internacional jurídicament vinculant per als estats signants que va instaurar el nou règim jurídic climàtic internacional.

Té per objectiu reforçar la resposta mundial a l'amenaça del canvi climàtic, en el context del desenvolupament sostenible i dels esforços per erradicar la pobresa, i, amb aquesta finalitat:

- Augment de la temperatura mitjana mundial per sota de 2 °C (esforços 1,5 °C).
- Augmentar la capacitat d'adaptació i promoure la resiliència climàtica i un desenvolupament amb baixes emissions de GEH.
- Situar els fluxos financers a un nivell compatible amb els objectius.

2. Marc jurídic del canvi climàtic

2.1. Marc jurídic europeu del canvi climàtic

- La UE compta amb un **ordenament jurídic propi**, normativa directament d'aplicació pels Estats membres en el cas dels **reglaments** o pot necessitar d'un acte de transposició en el supòsit de les **directives**.
- En relació amb el canvi climàtic, la UE (a més d'aprovar normativa), formula i aplica **polítiques i estratègies**, exercint un paper impulsor en les **negociacions internacionals sobre el clima**, sempre respectant el principi de subsidiarietat pel que fa a la normativa nacional.
- La UE va **signar l'Acord de París** i, com a conseqüència, ha desenvolupat un veritable règim jurídic del canvi climàtic que vincula a tots els Estats membres.
- En l'actualitat, les polítiques climàtiques de la UE es troben **integrades a gran part de la normativa sectorial** de la Unió Europea.
- La Comissió Europea proposa un nou objectiu climàtic: reducció neta del 90% de les emissions per a 2040.

Font: [Infografía - Objetivo 55: ¿cómo pretende la UE abordar las emisiones externas a la UE?](#)

2. Marc jurídic del canvi climàtic

2.2. Marc jurídic europeu del canvi climàtic

Pacte Verd Europeu (11 de desembre del 2019):

- Per respondre als desafiaments del clima i el medi ambient a la UE cal una transformació social i un model econòmic sostenible.
- És el full de ruta que marca la lluita contra el canvi climàtic encapçalada per la UE (determina els canvis que són necessaris per assolir els objectius marcats).

Ser climàticament
neutra d'aquí a
2050

Protegir la vida humana,
els animals i les plantes,
reduint la contaminació

Ajudar les empreses a
convertir-se en líders
mundials en productes
i tecnologies nets

Contribuir a garantir
una transició justa i
integradora

Preveu l'aprovació d'una Llei europea del clima

Preveu el paquet de mesures "Objectiu 55"

2. Marc jurídic del canvi climàtic

2.2. Marc jurídic europeu del canvi climàtic

Estratègia d'adaptació al canvi climàtic de la UE (24 de febrer del 2021):

- Visió a llarg termini perquè, d'aquí al 2050, la UE arribi a ser una societat resilient davant del canvi climàtic plenament adaptada als seus efectes inevitables.
- Menciona especialment com a víctimes dels efectes del canvi climàtic i de les conseqüències econòmiques d'aquests a les PIMEs que tenen els seus negocis establerts a zones climàticament vulnerables (sud d'Europa).
- Pretén donar suport al sector privat, en general, per a que sàpiga identificar els riscos i orientar les seves inversions cap a mesures d'adaptació i de resiliència.

Menciona la importància d'implantar mesures per a l'adaptació de les PIMEs:

obligacions de divulgació no financera, la taxonomia de la UE per a activitats sostenibles i el finançament sostenible, veure l'adaptació com una inversió de futur, i no com una despesa, pòlisses per desastres naturals o per desastres climàtics.

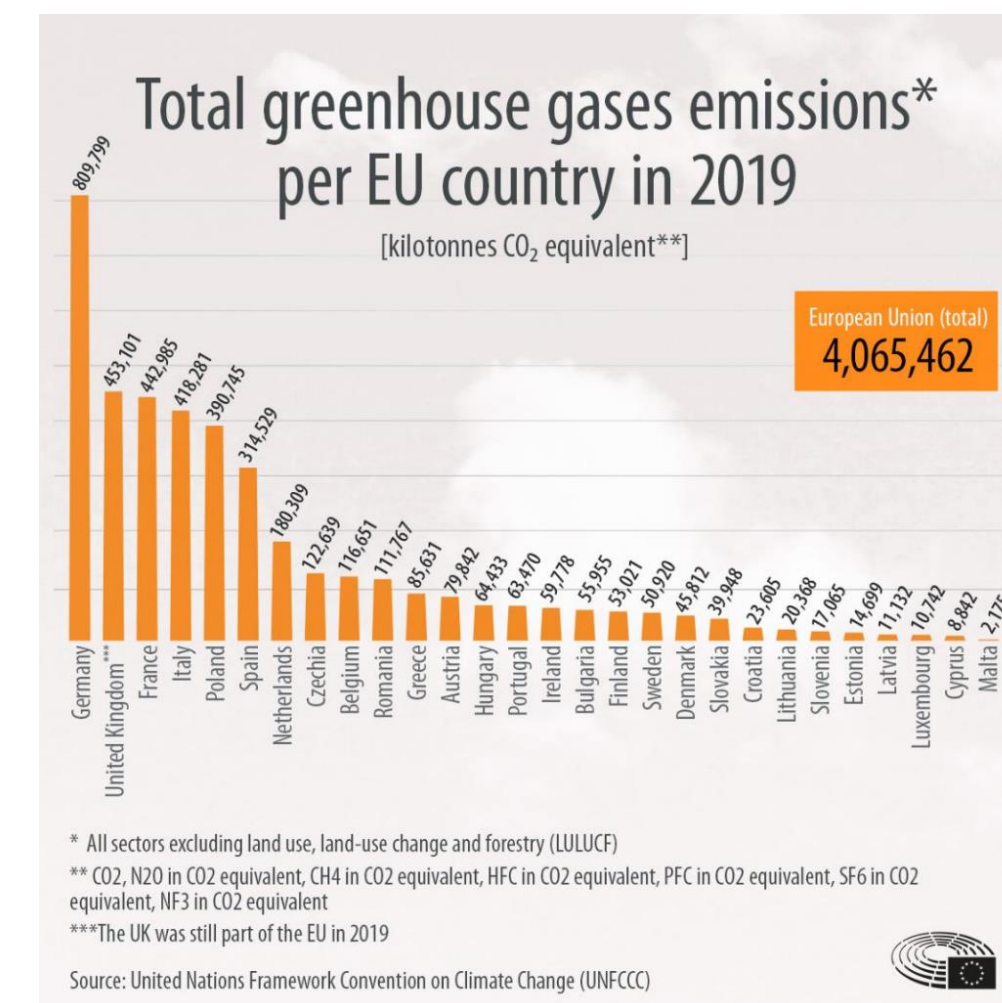
2. Marc jurídic del canvi climàtic

2.2. Marc jurídic europeu del canvi climàtic

Llei Europea del Clima (30 de juny del 2021):

- Transforma els compromisos polítics de la UE en matèria de clima en una obligació jurídica vinculant per a tots els Estats membres, establint objectius vinculants de reducció d'emissions.
- Objectius de reducció d'emissions: almenys un 55% menys de GEH pel 2030 respecte del 1990 i assolir la neutralitat climàtica el 2050 (aconseguir emissions mínimes perquè aquestes siguin absorbides pels embornals).
- Obliga als Estats membres a dur a terme estratègies i plans a l'àmbit nacional per assolir la mitigació i adaptació al canvi climàtic.
- Estableix que per fixar els objectius climàtics la Comissió Europea tindrà en compte a les PIMEs per ser un dels sectors més exposats a les fugues de carboni.
- És només el principi d'un entramat de normes i polítiques que aniran canviant i alterant les obligacions dels particulars.

Suposa la superació del marc regulador anterior: marc regulador per assolir l'objectiu de reducció de les emissions de GEH per al 2030, que es va acordar el 2014 (40%), abans de l'entrada en vigor de l'Acord de París (Directiva RCDE UE, Reglament de repartiment de l'esforç i Reglament d'emissions i absorcions).

2. Marc jurídic del canvi climàtic

2.2. Marc jurídic europeu del canvi climàtic

Paquet de mesures "Objectiu 55" (14 de juliol del 2021):

- El paquet Objectiu 55 té per objecte traduir les ambicions del Pacte Verd pel 2030 (reducció 55% emissions) en legislació → Fer que emetre GEH sigui cada cop més costós.
- Consisteix en un conjunt de propostes per revisar la legislació relacionada amb el clima, l'energia i el transport i engegar noves iniciatives legislatives per adaptar la legislació de la UE als objectius climàtics assumits.

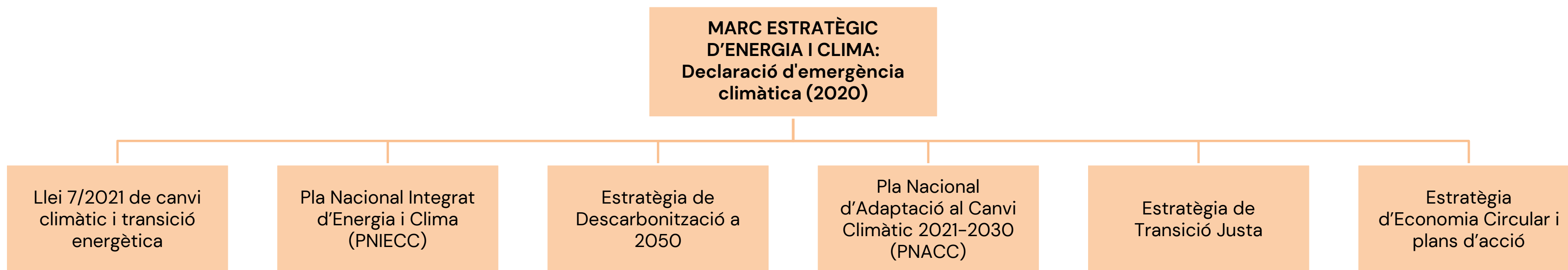

2. Marc jurídic del canvi climàtic

2.3. Marc jurídic estatal del canvi climàtic

Marc estratègic estatal d'energia i clima (2019):

Llei de canvi climàtic i transició energètica (20 de maig del 2021):

- **Catalitzador normatiu** dels objectius marcats a la declaració d'emergència climàtica espanyola.
- La Llei Estatal de canvi climàtic preveu un seguit d'**obligacions per determinades empreses** → A mida que avança la crisi climàtica, s'aniran estenent les obligacions de la normativa a més empreses.

2. Marc jurídic del canvi climàtic

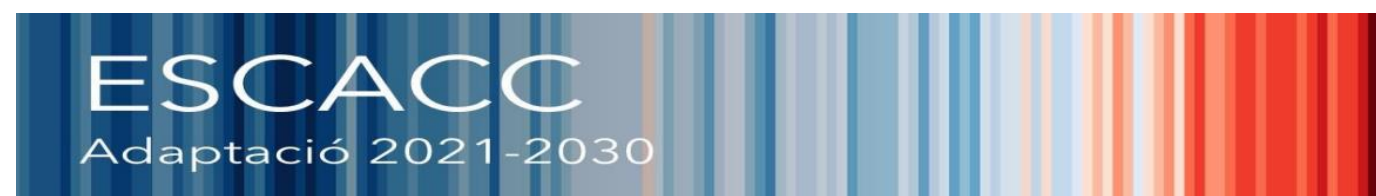
2.4. Marc jurídic català del canvi climàtic

Llei catalana del canvi climàtic (1 d'agost del 2017):

- Preveu la implementació de **mesures per mitigar i adaptar** Catalunya al canvi climàtic en diversos sectors de l'economia.
- Les obligacions que la Llei imposa a les empreses es despleguen mitjançant disposicions reglamentàries que es van aprovant progressivament. Per a cada desplegament es generen noves obligacions.
- La Llei crea diversos impostos a les actuacions que augmenten la vulnerabilitat o les emissions de GEH → sobre les emissions de diòxid de carboni dels vehicles de tracció mecànica, sobre activitats econòmiques que generen GEH i sobre les emissions portuàries de grans bucs. → **Només s'ha fet efectiu l'impost als vehicles, els altres dos encara no s'apliquen.**

Estratègia Catalana d'Adaptació al Canvi Climàtic, ESCACC30 (2021-2030):

- La Llei catalana de canvi climàtic estableix les directrius estratègiques que les polítiques públiques sectorials han de seguir per adaptar-se als impactes del canvi climàtic i reduir la seva vulnerabilitat.
- Aquestes directrius han de desplegar-se mitjançant l'aprovació d'un Marc Estratègic de Referència d'Adaptació al Canvi Climàtic.
- L'ESCACC30 és aquest nou marc estratègic per a l'horitzó 2030 i dona continuïtat a l'ESCACC20 aprovada el 2012 per a l'horitzó 2020 → **Desplega les directrius estratègiques sobre adaptació al canvi climàtic per a les polítiques sectorials.**

3. Novetats normatives

3. Novetats normatives

3.1. La normativa sobre emissions industrials

[Revisió de la Directiva 2010/75/UE sobre emissions industrials](#)

(pendent de publicació en el DOUE)

- S'estén l'àmbit d'aplicació de la Directiva a **explotacions ramaderes intensives, a la producció de bateries a gran escala i a la mineria.**

- S'exclou de l'àmbit d'aplicació la producció porcina ecològica o amb baixa càrrega ramadera i les explotacions de vacum (la Comissió avaluarà la seva inclusió com a molt tard al 2026).

*Les explotacions agrícoles podran gaudir d'un règim de permisos més lax.

S'aplicaran **valors límit d'emissió més estrictes**, tenint en compte tot l'interval dels nivells d'emissió associat a les NEA-MTD.

S'introdueixen **valors límit d'acompliment ambiental**: implica la fixació d'objectius de rendiment ambiental que afecten al consum d'aigua, ús eficient dels recursos, eficiència energètica i ús de matèries primeres.

- **Permís electrònic**: s'introdueixen sistemes electrònics de concessió de permisos que reduiran la càrrega administrativa, milloraran l'accés a la informació i facilitaran la participació pública (d'aquí a 2035).
- Actualització de substàncies perilloses: s'inclou referència a l'annex II de contaminants del Reglament 166/2006, sobre el registre d'emissions i transferències contaminants (PRTR).
- Les instal·lacions hauran **d'elaborar plans de transformació**, que integraran als seus sistemes de gestió ambiental (SGA), que especifiquin les contribucions a l'economia sostenible i circular i a la neutralitat climàtica per al període 2030-2050. Abans del 30 de juny de 2030 per instal·lacions de gran consum energètic i a partir de l'1 de gener de 2030 per la resta d'activitats.
- Es reforça el règim sancionador: l'import màxim per les infraccions més greus serà com a mínim el 3% del volum de negocis anual.
- Es crea un nou Portal d'emissions que començarà a funcionar a partir de 2028.

3. Novetats normatives

3.2. El règim de comerç de drets d'emissió

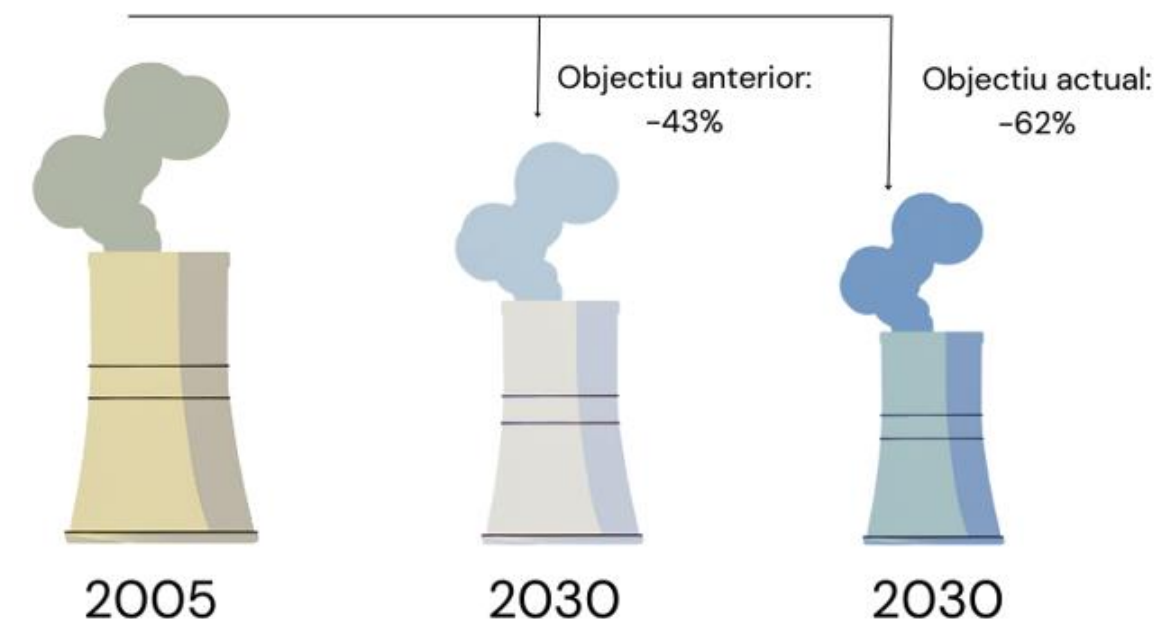
Revisió del RCDE a través de la [Directiva 2023/959](#)

(10 de maig de 2023)

- S'amplia l'àmbit d'aplicació del RCDE: modificació dels llindars de l'annex I per incloure un major número d'activitats.
- S'inclouen les emissions provinents del transport marítim a partir de 2025. S'inclouen emissions de metà i òxid nitrós a partir de 2026.
- **RCDE 2 per als combustibles utilitzats en els sectors dels edificis, transport per carretera i combustibles per altres sectors**, a partir de l'1 de gener de 2027 (pot aplaçar-se 2028). Aplica a distribuïdors de combustibles.

*Es valorarà la viabilitat d'incloure instal·lacions d'incineració de residus urbans a partir de 2028.

*Fons Social per al Clima: es nodreix dels ingressos derivats de la venda dels drets d'emissió i permetrà donar suport financer a PIMEs i microempreses més afectades pel nou RCDE.

Es redueixen els drets d'emissió i es van eliminant gradualment les assignacions gratuïtes per alguns sectors.

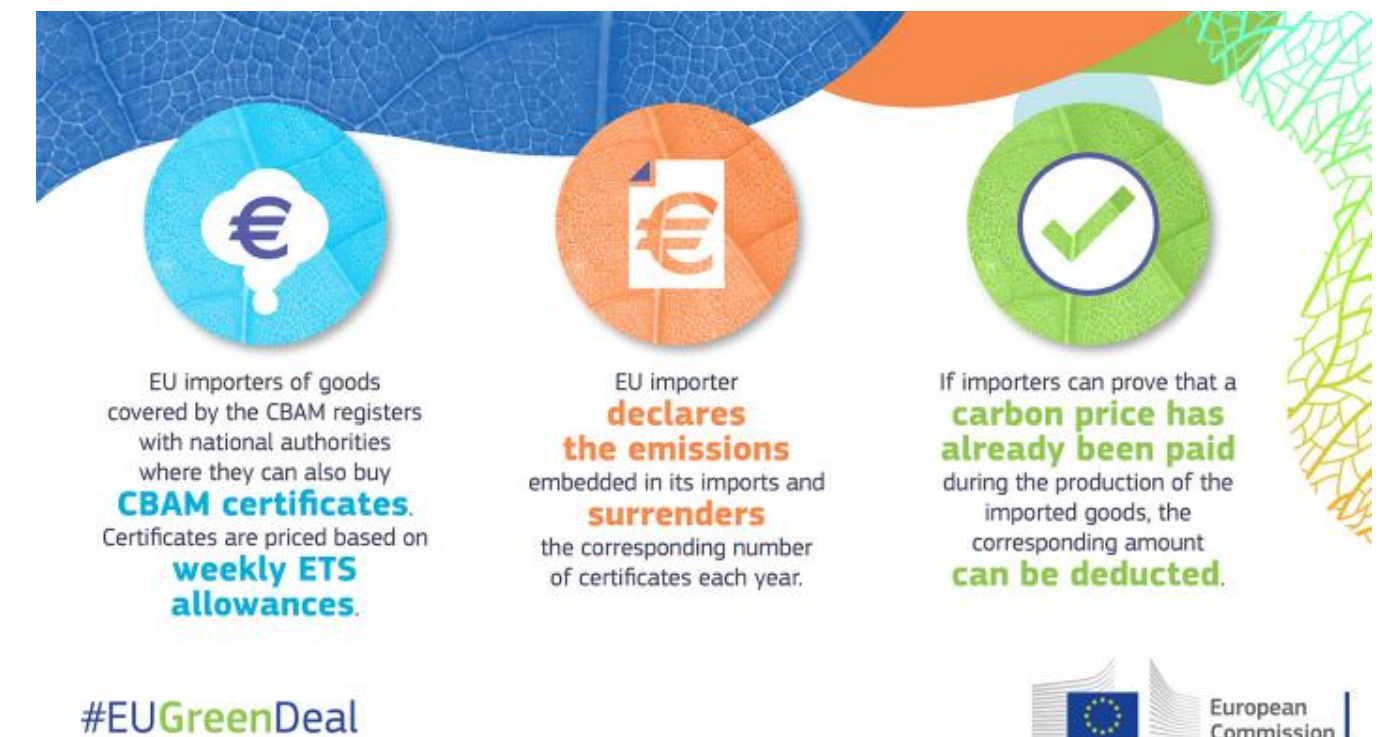
- Les assignacions gratuïtes a instal·lacions fixes es supediten a la inversió en tècniques per augmentar l'eficiència energètica i reduir les emissions, a partir de 2026.
- El 20% de les instal·lacions fixes amb majors emissions hauran d'aplicar **Plans de neutralitat climàtica**.

3. Novetats normatives

3.3. El mecanisme d'ajust en frontera per carboni

Mecanisme d'Ajust en Frontera per Carboni (MAFC):

- **Instrument** per fer front al problema de les emissions de GEH implícites a les mercaderies previstes a l'annex I, en el moment de la seva importació al territori duaner de la Unió, amb la finalitat d'evitar el risc de fugida de carboni (art. 1.1 proposta de Reglament).
- El MAFC **complementa el règim establert per la [Directiva 2003/87/CE](#) per al comerç de drets d'emissió de gasos amb efecte d'hivernacle** a la Unió aplicant una sèrie de normes equivalents a les importacions, al territori duaner de la Unió, de les mercaderies a què fa referència l'article 2 (art. 1.2 proposta de Reglament).
- El mecanisme **substituirà progressivament els mecanismes establerts a la Directiva 2003/87/CE per prevenir el risc de fuga de carboni**, en particular l'assignació gratuïta de drets d'emissió que preveu l'article 10 bis de dita Directiva.
- S'introdueix un sistema en què els importadors adquireixen un número de certificats corresponent a les emissions implícites declarades.

3. Novetats normatives

3.3. El mecanisme d'ajust en frontera per carboni

[Reglament 2023/956, pel qual s'estableix un Mecanisme d'Ajust en Frontera per Carboni](#) (20 de maig de 2023).

- S'aplica a determinades mercaderies originàries d'un tercer país quan, aquestes mercaderies, o els productes transformats a partir d'aquestes, s'importin al [territori duaner de la Unió](#)
- Annex I (llista de les mercaderies previstes i les emissions de GEH corresponents a cadascuna) + Annex II (llistat de països i els territoris d'origen exclosos de l'aplicació).

Productes materials + electricitat:

- Ciment: ciment sense polvoritzar o *clinker*, ciment portland blanc i color, altres ciments portland, altres ciments hidràulics.
- Electricitat: energia elèctrica.
- Adobs: àcid nítric, àcids sulfonítrics, amoníac anhidrid o en dissolució aquosa, nitrats de potassi, adobs minerals o químics nitrogenats, adobs minerals o químics amb dos o tres dels elements fertilitzants (nitrogen, fòsfor i potassi).
- Ferro i acer: ferro i acer de fosa (excepte ferroaleacions i ferralla), palplanxa (*tablestaca*) de ferro i acer, elements per a vies fèrries de fosa de ferro i acer, tubs i perfils buits de ferro colat o sense soldadura, dipòsits, cisternes, cubetes i recipients similars per a qualsevol matèria,...
- Alumini: en brut, en pols o escames, en barres i perfils, en filferro, en xapes i tires, en fulles, tubs d'alumini, accessoris de canonades,...

CEMENT IRON & STEEL ALUMINIUM FERTILISER ELECTRICITY

3. Novetats normatives

3.3. El mecanisme d'ajust en frontera per carboni

[Reglament 2023/956, pel qual s'estableix un Mecanisme d'Ajust en Frontera per Carboni](#) (20 de maig de 2023).

Període transitori d'aplicació (2023-2026)

Els importadors només han de notificar les emissions de GEH implícites en les seves importacions (directes i indirectes) sense necessitat de comprar ni entregar certificats.

- Les empreses han de presentar **informes MAFC** trimestralment: els importadors hauran de notificar les emissions de GEH implícites en les seves importacions, sense efectuar cap pagament o ajust financer.
- Inscripció al [Registre transitori MAFC](#).
- **Es preveu l'entrada en vigor del sistema definitiu a partir de 2026**, després d'haver-se realitzat una revisió del funcionament durant el període transitori i de valorar la inclusió de nous productes.

Flexibilitat en el càlcul d'emissions implícites:

- a) Informació completa segons el mètode UE.
- b) Informació basada en un mètode equivalent.
- c) Informació basada en valors de referència per defecte (fins juliol de 2024).

*A partir de l'1 de gener de 2025, només s'acceptarà el mètode UE.

3. Novetats normatives

3.4. El càlcul de la petjada de carboni

- Registre voluntari de petjada de carboni (creat pel [Reial Decret 163/2014](#)): recull els esforços de les organitzacions i empreses espanyoles en el càlcul i la reducció de les emissions de GEH que genera la seva activitat i els facilita la possibilitat de compensar tota o part de la seva petjada de carboni, mitjançant una sèrie de projectes ubicats en territori nacional.
  - Caràcter **voluntari**. Si es sol·licita la inscripció cal comunicar les emissions d'abast 1 i 2. Les d'abast 3 són voluntàries.
  - Cal aportar el **Pla de reducció d'emissions** que inclogui mesures d'aplicació.
  - La inscripció al registre atorga un segell que aporta beneficis competitius a l'empresa, en imatge, contractacions públiques i subvencions.
  - Respecte a les PIMEs, tenen determinades facilitats: no estan obligades a aportar un certificat de verificació en tots els casos.
- **El registre, càlcul y elaboració de plans de reduccions d'emissions seran obligatoris imminentment:**

Disposició final dotzena de la Llei estatal 7/2021 de canvi climàtic i transició energètica:

→ s'ha d'establir, en el termini d'**un any** des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, la tipologia d'empreses amb activitat al territori nacional que han de calcular i publicar la seva empremta de carboni, i que han d'elaborar i publicar un pla de reducció d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle.

**Incompliment
del termini
des del maig
del 2022.**

3. Novetats normatives

3.4. El càlcul de la petjada de carboni

En tramitació el [projecte de reial decret pel qual es modifica el Reial Decret 163/2014, de 14 de març, pel qual es crea el registre de petjada de carboni, compensació i projectes d'absorció de diòxid de carboni](#), per fer obligatori per algunes empreses i ens públics el càlcul anual de la petjada de carboni i l'elaboració de plans de reducció d'emissions amb un horitzó temporal de 5 anys, a partir de l'1 de gener de 2025.

- L'obligació serà exigible per a les empreses afectades per la [Llei 11/2018 en matèria d'informació no financera i diversitat](#).

Es preveu la modificació de la Llei 11/2018 mitjançant l'[Avantprojecte de Llei](#) d'informació sobre sostenibilitat. Que transposarà la Directiva 2022/2464 i regularà la divulgació d'informació sobre sostenibilitat amb més exhaustivitat.

INCLOSES PIMES cotitzades a l'àmbit d'aplicació.

- Obligació d'inscriure les emissions d'abast 1 i 2, mentre que la inscripció de les emissions d'abast 3 serà progressivament obligatòria per a les empreses que no són PIMEs i voluntària per a aquestes → **Afectació a tota la cadena de valor, incloses les PIMEs.**

3. Novetats normatives

3.4. El càlcul de la petjada de carboni

Secció d'empremta de carboni i de compromisos de reducció d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle.	Secció de projectes d'absorció de diòxid de carboni.	Secció de compensació d'empremta de carboni.
L'Oficina Espanyola de Canvi Climàtic proporciona a la seva pàgina web una eina i uns documents de suport que indiquen com ha de fer-se el càlcul de la petjada de carboni d'organitzacions en els seus abasts 1 i 2, així com uns documents de suport per al càlcul i elaboració d'un pla de reducció.	Absorcions de CO₂ generades en territori nacional en projectes d'activitats relacionades amb l'ús de la terra, canvi d'ús de la terra i silvicultura que suposin l'augment del carboni emmagatzemat. El càlcul de les absorcions de CO₂ generades pels projectes sobre la base de les directrius i orientacions sobre bones pràctiques de l'IPCC. L'Oficina Espanyola de Canvi Climàtic facilita a la pàgina web una eina i uns documents de suport que han de ser utilitzats per al càlcul de les absorcions de CO₂.	Es consideren registrables les compensacions provinents dels projectes d'absorció de diòxid de carboni inscrits a la secció b) o de projectes de reducció d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle realitzades per un tercer reconegudes pel Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient.

3. Novetats normatives

3.4. El càlcul de la petjada de carboni

[Proposta de Reglament pel qual pel qual s'estableix un marc de certificació de la Unió per a les absorcions de carboni](#)

- Objecte i àmbit d'aplicació (art. 1): establir un marc voluntari de la Unió per a la certificació de les absorcions de carboni mitjançant l'establiment de:
  - a) criteris de qualitat aplicables a les activitats d'absorció de carboni que tinguin lloc a la Unió;
  - b) normes per a la verificació i certificació de les absorcions de carboni;
  - c) normes per al funcionament i el reconeixement per part de la Comissió dels règims de certificació.
- La Comissió, amb el suport d'un grup d'experts, traduirà els criteris de qualitat en metodologies tècniques de certificació detallades adaptades a les diverses característiques de les diverses activitats d'eliminació progressiva de carboni:

L'EMMAGATZEMATGE PERMANENT DE CARBONI

LA CAPTURA DE CARBONI EN SÒLS AGRÍCOLES

L'EMMAGATZEMATGE DE CARBONI EN PRODUCTES

El marc de certificació de la UE per a l'eliminació de carboni estarà plenament operatiu un cop la Comissió hagi adoptat la primera metodologia de certificació i hagi reconegut el primer sistema de certificació.

3. Novetats normatives

3.4. El càlcul de la petjada de carboni

Llei catalana del canvi climàtic (1 d'agost del 2017):

- Alguns productors de productes i materials de construcció i productes industrials han d'incorporar als productes produïts una avaluació de la petjada de carboni visible en l'etiquetatge i l'embalatge.
- Les empreses de més de 250 treballadors que es vulguin acollir a ajuts, bonificacions o beneficis fiscals, entre d'altres, hauran d'acreditar que han analitzat la seva vulnerabilitat als impactes del canvi climàtic i que han fet un inventari de les seves emissions de GEH.

Article 56

Avaluació de la petjada de carboni de productes

1. El Govern ha d'establir els instruments oportuns per a facilitar que els ciutadans disposin d'informació sobre la petjada de carboni dels productes i puguin decidir llur consum coneixent les emissions que ha generat la producció i el transport d'un determinat bé.
2. Els instruments a què fa referència l'apartat 1 han d'incloure el detall de la metodologia de càlcul que s'hagi fet servir i de les fonts de dades utilitzades. Aquestes metodologies han d'ésser coherents amb les directrius que estableixi la Unió Europea sobre la petjada ambiental dels productes.
3. El departament competent en matèria de canvi climàtic i el departament competent en matèria de consum han d'establir els acords pertinents amb els representants dels diferents sectors dels productes que inclou l'annex III per a fer possible que la informació sobre la petjada de carboni dels productes arribi al consumidor de manera fàcilment comprensible i accessible.

Disposició adicional Sisena

Termini per a la implantació de la petjada de carboni de productes

Els instruments a què fa referència l'article 56 sobre la petjada de carboni dels productes que inclou l'annex III han d'estar disponibles, com a molt tard, l'1 de gener de 2026.

Afectacions ▼ [Altres versions d'aquest precepte](#)

Annex III

Productes sotmesos a avaluació de la petjada de carboni

Els productes sotmesos a avaluació de la petjada de carboni segons el que estableix l'article 56 són:

- a) Productes i materials per a la construcció comercialitzats a Catalunya.
- b) Productes industrials finals comercialitzats a Catalunya.

Article 20

Indústria, serveis i comerç

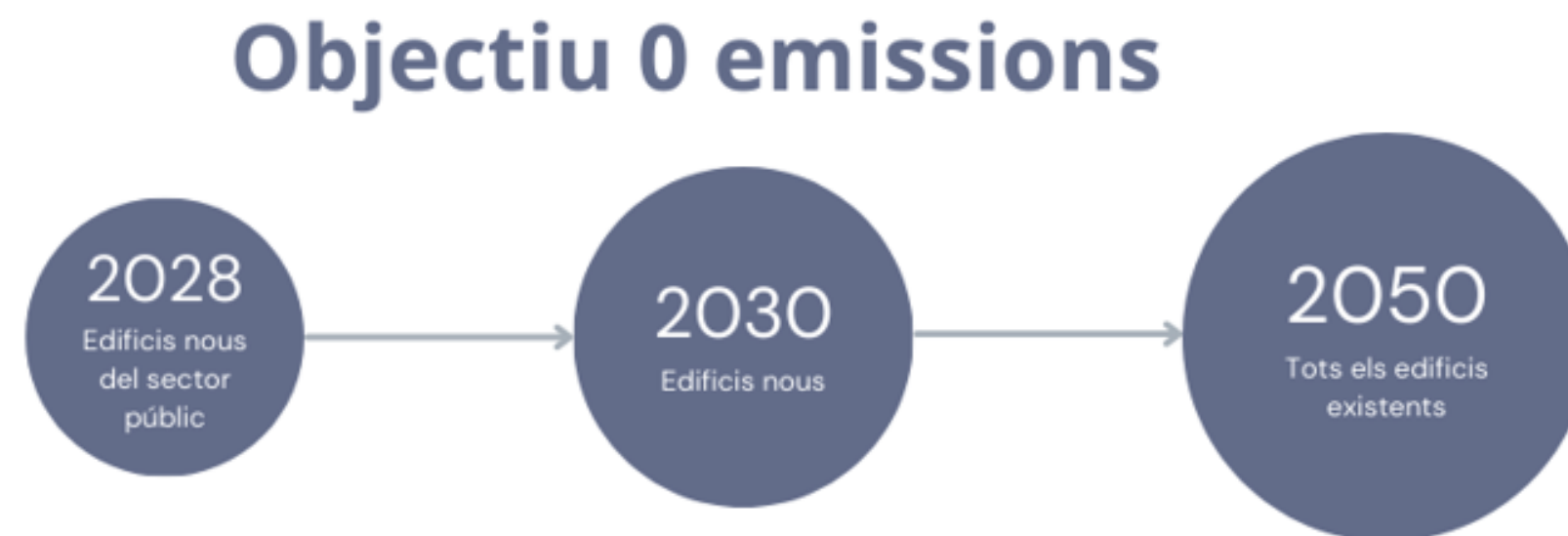
1. Les empreses amb centres de treball a Catalunya que tinguin més de 250 treballadors i que es vulguin acollir als ajuts, les bonificacions i els beneficis fiscals relatius a actuacions i projectes de naturalesa ambiental, energètica o d'innovació per a una transició cap a una economia neutra en carboni establerts o gestionats per l'Administració de la Generalitat han d'acreditar que han fet:

3. Novetats normatives

3.5. L'eficiència energètica dels edificis i l'ús d'energies renovables

L'Estratègia de la UE "Onada de renovació per a Europa: ecologitzar els nostres edificis, crear ocupació i millorar vides" (2020) proposava revisar la Directiva sobre fonts d'energia renovables i la Directiva relativa a l'eficiència energètica d'edificis → introduir-hi una **obligació més estricta de disposar de certificats d'eficiència energètica i normes obligatòries d'eficiència energètica mínima per als edificis existents**.

[Directiva relativa a l'eficiència energètica dels edificis](#) (8 de maig de 2024):

Afectarà les PIMEs
propietàries
d'edificis nous o en
construcció.

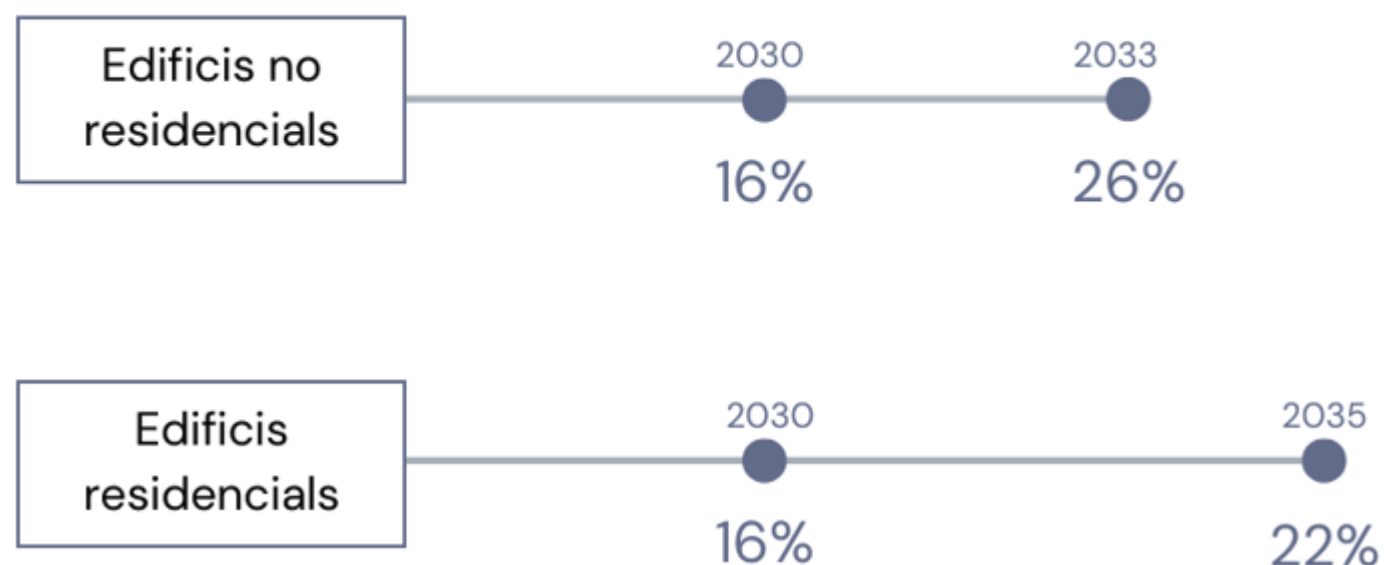
Es preveu la eliminació progressiva de calderes de combustibles fòssils (eliminació definitiva 2040). A partir de 2025 es prohibeix la subvenció de calderes independents de combustibles fòssils.

3. Novetats normatives

3.5. L'eficiència energètica dels edificis i l'ús d'energies renovables

[Directiva relativa a l'eficiència energètica dels edificis](#) (8 de maig de 2024):

Renovació del parc immobiliari

Excepcions: edificis històrics, llocs de culte, edificis independents de menys de 50m², edificis de les forces armades, emplaçaments industrials, tallers i edificis agrícoles no residencials.

- S'introdueix el sistema **de passaports de renovació d'edificis**: full de ruta per la renovació dels edificis per etapes (com a molt tard 29 de maig de 2026).
- S'introdueixen requisits mínims d'eficiència:
  - Edificis públics i edificis no residencials hauran d'obtenir classe d'eficiència energètica E a partir de l'1 de gener de 2027; classe d'eficiència energètica D a partir de l'1 de gener de 2030.
  - Edificis residencials hauran d'obtenir classe d'eficiència energètica E a partir de l'1 de gener de 2030; classe d'eficiència energètica D a partir de l'1 de gener de 2033.

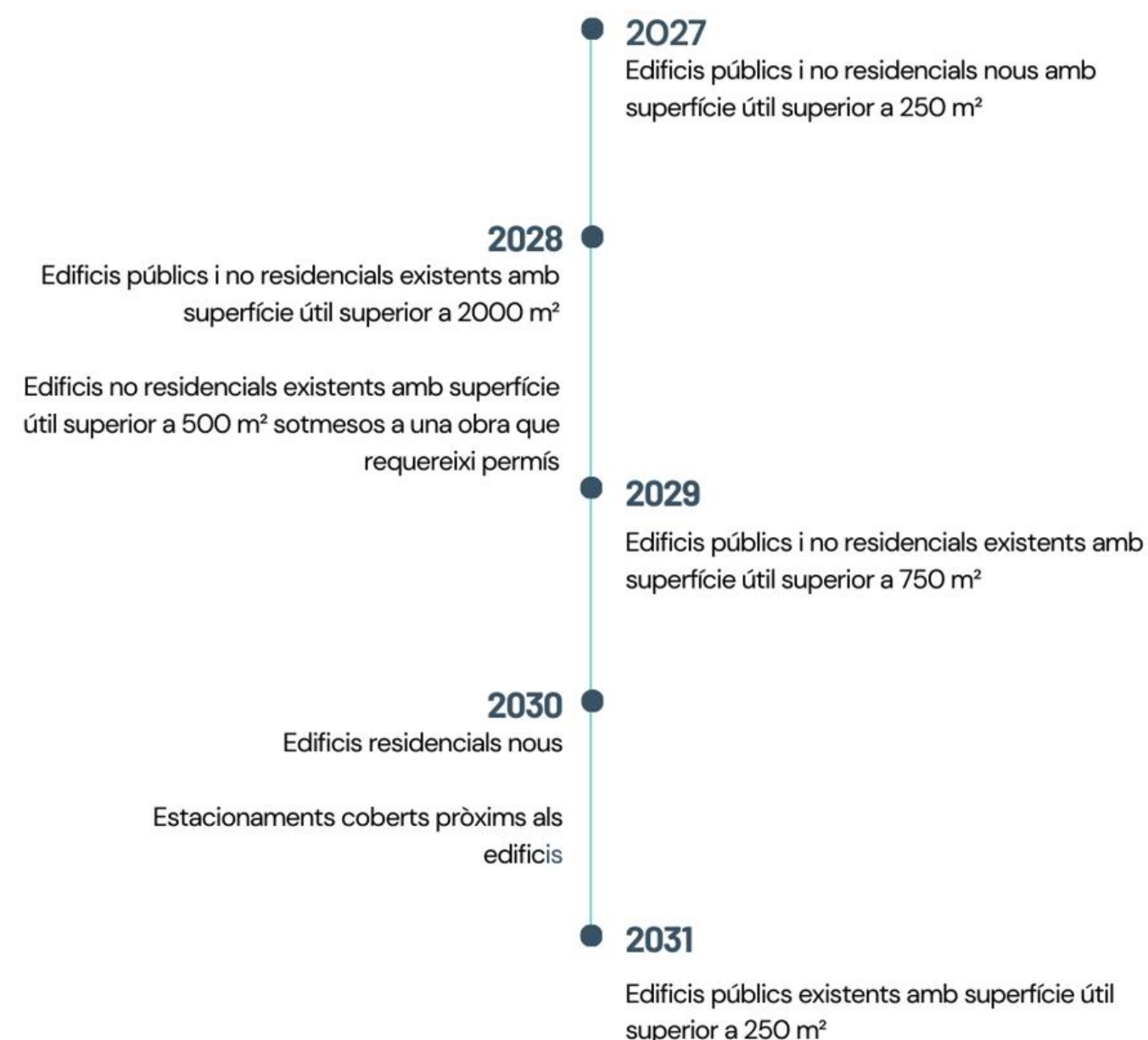

3. Novetats normatives

3.5. L'eficiència energètica dels edificis i l'ús d'energies renovables

[Directiva relativa a l'eficiència energètica dels edificis](#) (8 de maig de 2024):

- S'hauran d'incorporar instal·lacions d'energia solar, sempre que sigui tècnica, econòmica i funcionalment factible.

- Desplegament d'infraestructures per a vehicles elèctrics i bicicletes: s'augmenten els punts de recàrrega i els espais d'estacionament per bicicletes.
- S'actualitzen els certificats d'eficiència energètica per millorar la claredat i fiabilitat: escala comú de classes d'eficiència per garantir la comparabilitat.
  - Consum d'energia primària i final, necessitats energètiques, producció d'energia renovable, emissions GEH, PCG al llarg del cicle de vida de l'edifici.

[Reglament pel qual s'estableixen condicions harmonitzades per a la comercialització de productes de construcció](#) (10 d'abril de 2024): fixa normes harmonitzades sobre com expressar el comportament ambiental i les prestacions de seguretat dels productes de construcció en relació amb les seves característiques essencials, incloent la avaluació del cicle de vida; estableix requisits de producte ambientals.

3. Novetats normatives

3.5. L'eficiència energètica dels edificis i l'ús d'energies renovables

En el marc del Pla estatal de Rehabilitació d'habitatges i regeneració urbana es preveien canvis normatius amb implicacions per a les PIMEs:

- L'aprovació del [Reial Decret 390/2021 sobre la certificació de l'eficiència energètica dels edificis](#) ha significat que a banda dels edificis de nova construcció, ara també tenen l'**obligació d'obtenir el certificat energètic** els edificis o parts d'edificis als que es facin reformes o ampliacions i també els que hagin de passar la ITE.
- Segons el Reial Decret 390/2021, els propietaris de construccions no industrials superiors a 500m² estaran obligats a obtenir també un certificat energètic.
- Aquestes obligacions són d'obligat compliment des del juny de 2022.

Llei catalana del canvi climàtic (1 d'agost del 2017):

- Establiments comercials amb més de 500 m² (art. 20.5) → fer servir un percentatge mínim del seu consum final d'energia elèctrica procedent de fonts renovables. **Encara pendent de que s'estableixi per reglament el percentatge mínim.**

Tot i que l'onada de renovació d'edificis suposarà, evidentment, noves obligacions per a les PIMEs, determinats sectors de l'economia es beneficiaran de l'onada de renovació d'edificis, com ara, les PIMEs del sector de la construcció.

3. Novetats normatives

3.6. La divulgació d'informació sobre sostenibilitat

La divulgació d'informació sobre sostenibilitat permet que els inversors i altres parts interessades coneguin i puguin avaluar l'impacte de les empreses en les persones i el medi ambient, i que els inversors valorin els riscos i oportunitats financers. A la llarga, es pretén equiparar la informació sobre sostenibilitat amb la informació financera.

La normativa en matèria de divulgació d'informació sobre sostenibilitat es troba alineada amb el marc de la UE de finances sostenibles: Reglament 2019/2088 de Finances Sostenibles i Reglament 2020/852 de Taxonomia.

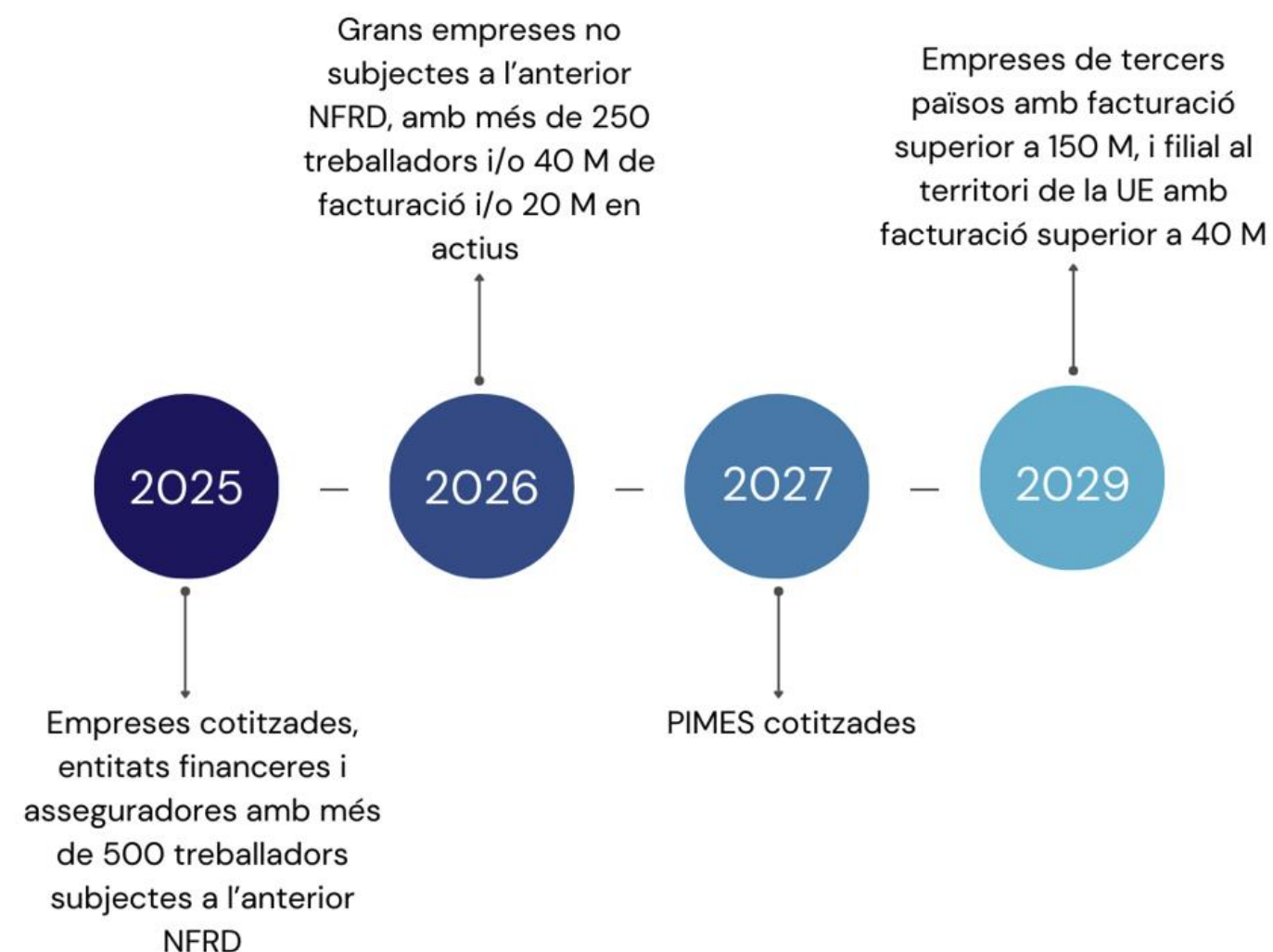
La [Directiva 2014/95/UE](#) sobre divulgació d'informació no financera i informació sobre diversitat (NFRD) exigeix a les empreses una revisió del model de negoci i l'establiment d'una política relativa a qüestions ambientals, aspectes socials i de personal, drets humans i lluita contra la corrupció i el suborn. Es va transposar a l'ordenament jurídic espanyol a través de la [Llei 11/2018](#), de 28 de desembre.

3. Novetats normatives

3.6. La divulgació d'informació sobre sostenibilitat

[Directiva 2022/2464, relativa a la presentació d'informació sobre sostenibilitat](#) (16 de desembre de 2022)

- S'amplia l'àmbit d'aplicació:

- Enfocament de doble materialitat o significativitat: considerar com una activitat afecta a les persones i al medi ambient i com la sostenibilitat pot afectar financerament a l'empresa.
- Es gradua la informació que hauran de presentar les PIMES als seus informes.
- La informació ha d'estar verificada per un auditor o prestador independent de serveis de verificació, i s'ha de divulgar als estats d'informació no financera i als informes de gestió empresarial que es presenten al Registre Mercantil anualment amb els comptes anuals.

Afecta a PIMES cotitzades però s'exclouen de l'àmbit d'aplicació: microempreses i a PIMES no cotitzades, tot i que es poden veure afectades com a part integrant de les cadenes de valor.

3. Novetats normatives

3.6. La divulgació d'informació sobre sostenibilitat

[Directiva 2022/2464, relativa a la presentació d'informació sobre sostenibilitat](#) (16 de desembre de 2022).

Les normes europees d'informació sobre sostenibilitat (NEIS) especifiquen la informació que hauran de divulgar les empreses.

- Primera sèrie de NEIS aprovada al juliol de 2023 a través del Reglament Delegat 2023/2772: estableix les normes transversals i sobre qüestions ambientals, socials i de governança (ESG). Implantació progressiva de determinades obligacions.
- Segona sèrie de NEIS haurà d'especificar la informació complementària que les empreses han de divulgar, que inclourà normes per a PIMEs. La seva aprovació estava prevista pel 30 de juny de 2024, però s'aplaça per al 30 de juny de 2026.

En tramitació l'[Avantprojecte de Llei que regula el marc d'informació corporativa sobre qüestions ambientals, socials i de governança](#).

Transposició de la Directiva 2022/2464 (aprox. juliol del 2024) s'ampliaran les empreses obligades en relació amb la Llei 11/2018 → incloses PIMEs cotitzades (excloses microempreses).

3. Novetats normatives

3.6. La divulgació d'informació sobre sostenibilitat

[Llei estatal de canvi climàtic](#)

- Obligacions de divulgació d'informació sobre riscos associats al canvi climàtic i mesures per fer front a aquests riscos.
  - Afecta a empreses amb més de 500 treballadors, entitats d'interès públic i empreses amb més de 250 treballadors que compleixin determinats requisits de facturació, que hauran d'informar anualment sobre l'avaluació de l'impacte financer dels riscos associats al canvi climàtic.

*Supeditada a l'aprovació del Reial Decret que determini el contingut dels informes. En tramitació: Projecte de Reial Decret pel qual es regula el contingut dels informes sobre la estimació de l'impacte financer dels riscos associats al canvi climàtic.

[Reglament delegat 2023/2486](#) (27 de juny de 2023) – TAXONOMIA: incorpora noves obligacions de divulgació d'informació per empreses cotitzades amb més de 500 treballadors.

Encara que les PIMEs no estiguin obligades, com a part de les cadenes de valor de les empreses obligades hauran de recopilar i reportar informació si aquestes els ho sol·liciten.

3. Novetats normatives

3.7. El deure de diligència deguda

Fixar un estàndard de conducta obligatori i harmonitzat que cobreix **els drets humans, la protecció del medi ambient i el bon govern**.

L'obligació de **deguda diligència** es concretarà en els "deures d'identificar, prevenir, cessar, mitigar, controlar, declarar, adonar, corregir i remeiar" impactes adversos.

[Reglament 2020/1998 relatiu a les mesures restrictives contra violacions i abusos dels drets humans](#) (7 de desembre del 2020):

- Representa un **instrument sancionador de caràcter global** en la lluita contra els abusos més greus contra els drets humans → aplicable a les conductes empresarials que impliquin la **degradació del medi ambient i el clima** i que vulneren el dret a la salut, alimentació aigua i la vida.
- D'aplicació per a empreses → **podria ser d'aplicació a una PIME**, PERÒ cal destacar l'especial gravetat que hauran de revestir els fets.

3. Novetats normatives

3.7. El deure de diligència deguda

[Directiva relativa a la diligència deguda de les empreses en matèria de sostenibilitat](#) (24 d'abril del 2024):

- Estableix obligacions de mitjans per les empreses relatives a la detecció, priorització, prevenció, mitigació, eliminació, minimització i reparació dels efectes adversos reals o potencials per als drets humans i el medi ambient.
- Fer front als efectes adversos generats al llarg de la cadena d'activitats del grup d'empreses i els socis comercials (producció, distribució, transport, emmagatzematge d'un producte i/o prestació de serveis).
- Les empreses hauran de presentar la informació en matèria de diligència deguda en una declaració anual i hauran d'adoptar un **pla de transició per a la mitigació del canvi climàtic**.
- Es reconeix la possibilitat de presentar reclamacions als afectats, en un termini de 5 anys, i es reforça el règim sancionador, incloent mesures de cessament i multes tenint en compte la facturació de l'empresa.

3. Novetats normatives

3.7. El deure de diligència deguda

[Directiva relativa a la diligència deguda de les empreses en matèria de sostenibilitat](#) (24 d'abril del 2024):

- Aplicació gradual de les obligacions en matèria de diligència deguda, en funció del número de treballadors i del volum de facturació.

*No s'aplica als serveis financers ni a les PIMEs, però es veuran afectades com a part integrant de la cadena de subministrament.

3. Novetats normatives

3.7. El deure de diligència deguda

DILIGÈNCIA DEGUDA SOBRE DESFORESTACIÓ

[Reglament 2023/1115 relatiu a la comercialització al mercat de la UE i a la exportació des de la UE de determinades matèries primes i productes pertinents associats a la desforestació i degradació forestal.](#)

- Regula la introducció, comercialització i exportació al territori de la UE de determinats productes. Només es podran introduir, comercialitzar o exportar al mercat de la UE les matèries primeres pertinents i els productes pertinents si:

Estan lliures de desforestació.

S'han produït de conformitat amb la legislació del país de producció.

Emparats per una declaració de diligència deguda.

- S'aplica a sis matèries primeres (**ramat boví, cacau, cafè, cautxú, palma, soja i fusta**) i a als productes derivats d'aquestes (annex I).
- Es troben subjectes:
  - Els que introdueixin els productes al mercat UE o els exportin (operadors).
  - La següent persona en la cadena de subministrament que comercialitzi els productes (comerciants). *Fora UE: primera persona que comercialitzi en territori UE.

3. Novetats normatives

3.7. El deure de diligència deguda

DILIGÈNCIA DEGUDA SOBRE DESFORESTACIÓ

Obligacions per a operadors i comerciants:

- Presentar una **declaració de diligència deguda**. *Comerciants PIMES no estan obligats a realitzar declaracions de diligència deguda en productes pertinents continguts en altres productes pertinents.
- Recopilar informació sobre la geolocalització dels terrenys en què es produeixen les matèries primes pertinents o informació de que les matèries primes es produeixen de conformitat amb la legislació del país de producció.
- Hauran de realitzar una **avaluació del risc** sobre la conformitat dels productes, en el seu cas, adoptar mesures de reducció del risc.
- Establir un sistema de diligència deguda que s'haurà de publicar a internet (excepte PIMES).
- Comunicar la informació als nivells inferiors de la cadena de valor.

Les obligacions seran d'aplicació a partir del 30 de desembre de 2024, i per PIMES a partir del 30 de juny de 2025.

4. Conclusions finals i cronograma

4. Conclusions finals i cronograma

- Els compromisos de reducció d'emissions que deriven de l'Acord de París ens situen en un **context jurídic de canvis normatius constants i de gran abast**.
- L'anàlisi de les noves normatives que vindran permet constatar que els canvis seran significatius i profunds i que es generaran tot un seguit de noves obligacions per a les empreses.
- En aquest context canviant, en el que les **noves obligacions afecten a tota la cadena de valor**, a banda de les obligacions que les afecten, les PIMEs hauran de tenir cada cop més en consideració la seva petjada ambiental.
- El canviant marc normatiu suposa un repte per les empreses, però també impulsa la innovació i presenta grans oportunitats a nivell competitiu.
- L'obtenció de finançament i l'accés a la contractació pública també estan cada cop més lligades a la sostenibilitat dels models de negoci.

4. Conclusions finals i cronograma

3.1. La normativa sobre emissions industrials

- Obligacions derivades de la inclusió d'algunes explotacions ramaderes al règim jurídic de les emissions industrials: **a partir de 2024**.

3.2. El Règim de comerç de drets d'emissió

- Obligacions derivades de la inclusió del transport marítim: **A partir de 2025**.
- Obligacions derivades de la creació del RCDE 2 per a proveïdors de combustibles del sector edificis i transport per carretera (sol·licitud de permisos d'emissió i notificació de les emissions): **A partir de 2027**.

3.3. El mecanisme d'ajust en frontera per carboni

- En període transitori (només obligacions d'informació): **2023-2026**.
- Període meritori (obligacions d'abonament): **a partir de l'1 de gener de 2026**.

4. Conclusions finals i cronograma

3.4. El càlcul de la petjada de carboni

- Obligació de calcular la petjada de carboni: **a partir de l' 1 gener 2025 (petjada de l'any 2024). Es preveu aplicació a PIMES cotitzades quan es transposi la Directiva d'informació sobre sostenibilitat.**
- Obligació de calcular la petjada de determinats productes de la construcció: **a partir de l'1 de gener de 2026.**
- Obligació d'acreditar anàlisi de la vulnerabilitat als impactes del canvi climàtic i fer un inventari d'emissions de GEH per obtenir bonificacions i beneficis fiscals: **VIGENT.**

3.5. L'eficiència energètica als edificis i l'ús d'energies renovables

- Obligacions derivades de la modificació de la Directiva relativa a l'eficiència energètica dels edificis per introduir-hi obligacions més estrictes:
  - Edificis nous → 0 emissions: 1 GENER 2030.**
  - Edificis no residencials i en construcció → Eficiència energètica F: 1 GENER 2027 (E: 1 GENER 2030).**
  - Edificis residencials i en construcció → Eficiència energètica F: 1 GENER 2030 (E: 1 GENER 2033).**
- Percentatge mínim de consum d'energia elèctrica procedent de fonts renovables a establiments comercials de més de 500 m²: **PENDENT DE DESENVOLUPAMENT.**

4. Conclusions finals i cronograma

3.6. La divulgació d'informació sobre sostenibilitat

- Obligacions de divulgació d'informació: **a partir del 2025 (en relació a l'exercici 2024) per empreses subjectes NFRD. A partir de 2027 per PIMEs cotitzades (en relació a l'exercici de 2026).**
- Obligacions de divulgació d'informació derivades de la Llei estatal de canvi climàtic: **pendent l'aprovació del desenvolupament reglamentari.**
- Obligacions de divulgació d'informació derivades del Reglament de taxonomia (només grans empreses, però podria afectar indirectament les PIMEs): **VIGENT.**

3.7. El deure de diligència deguda

- Possibilitat de rebre sancions derivades del Reglament 2020/1998 relatiu a les mesures restrictives contra violacions i abusos dels drets humans (molt excepcionalment podria afectar una PIME): **VIGENT.**
- Obligacions de diligència deguda derivades de la Directiva relativa a la diligència deguda corporativa i a la responsabilitat corporativa: **VIGENT. Aplicació gradual a grans empreses a partir de 2027. No aplica a PIMEs però pot afectar indirectament perquè podrien veure's obligades a adaptar-se per permetre a les empreses grans de la seva cadena de valor donar compliment a les seves obligacions en matèria de diligència deguda.**
- Obligacions de diligència deguda en matèria de desforestació: **Grans empreses partir del 30 de desembre de 2024 i PIMEs a partir del 30 de juny de 2025.**

Moltes gràcies!

irios.vera@terraqui.com

TERRAQUI
*Treballem el
dret ambiental*

www.terraqui.com/blog/

[@terraqui](https://twitter.com/terraqui)

[TERRAQUI. DRET AMBIENTAL](https://www.linkedin.com/company/terraqui)